

ნატალია გვენსაძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

***ივანე ბუნინის მინიატურების მხატვრული
თავისებურებები***

NATALIA GVENTSADZE

Iv. Javakhishvili Tbilisi State University

***ARTISTIC FEATURES OF IVAN BUNIN'S LITERARY
MINIATURES***

The paper investigates the aesthetic peculiarities of the Russian writer Ivan Bunin's literary miniatures. The artistic distinctiveness of Bunin's miniatures lies in their conceptual orientation, composition, artistic expressiveness, and the choice of the means of expression.

Considering miniature as a literary genre, one may observe certain characteristics: small size and compactness of the piece, its thematic completeness, compositional tightness; bipartite composition with vigorous ending; enhanced meaningfulness of poetic utterance; symbolic nature of tangible details.

Based on distinctive characteristics of Bunin's literary miniatures, the paper proposes their typology, assorting them into lyrical-philosophical, religious-philosophical and social-moral categories/groups. However, this type of typology can only be considered as rather tentative, since a number of miniatures can be attributed to several groups at once.

The paper discusses several groups of Bunin's miniatures and determines their conceptual content and topicality.

Setting apart the social-moral category allows focusing on describing the people, and the Russian national character. In this type of texts, the author focuses on the disharmony of social relations, observing the bitter fate of the poor, desperate protagonists. This group comprises such miniatures as: The Date, Capital, Youth, First Class, Maria, Tears, The Cannibal Girl, Noon, Until Victory, The Mask, and The Previous Day.

A wide range of Bunin's miniatures belong to the lyrical-philosophical category (The Sky above the Wall, The Calf's Head, The Landau, The Grandfather, Bast Shoes, The Doomed House, Tears, The Gorge, First Love, The Ants' Path, The Birthday, Music, Penguins, etc.). The main topic for this type of miniatures is that of life and death, of contrariety between the light and dark sides of the Russian national character. Here the great attention is paid to the theme of nature, which is lyrically expressed through bright epithets, metaphors, and details. In the texts of this group, lyricism is also achieved through the presentation of mysteries, solid motifs, mystical visions, and dreams. A small group of miniatures (The Blind, The Virgin's Dream, The Bast Shoes, The Fathers, Roosters, The Eagle, Flies) belong to the religious-philosophical category; the range of the covered topics directly corresponds to the essence of the human being, his or her relationship with God, death, and the kingdom of nature. The unique innovation of the writer within the frame-

work of such a small form and the specifics of the genre is the revealing of the characters of protagonists through presenting their elaborate portraits, the outlines of the material environment and landscapes. So, for example, the portraits of characters are created by presenting exotic details, and contrasts. By applying this approach in a minimalist way, the author creates certain unity of the exterior and interior of his characters. He thus highlights their national identity, their essence.

The material world is presented in the author's miniatures as multifaceted, and its description conveys the reality of the respective background but also the possibility of its symbolic generalisation.

The special place in Bunin's miniatures is allocated to the topic of nature, stressing the perpetual connection between nature and the human being. In order to reflect the perfect images of nature, and landscapes, the writer uses different strokes, rendering sound, colour, touch or smell. We have observed that in Bunin's miniatures, depending on seasonality, depictions of the winter or summer landscapes serve as the generalised image of mother nature. The transitional states of nature (spring, autumn) are virtually absent, as the landscape is associated with the image of eternity, while the material, tangible world merges with the internal human world and that of nature.

The dominant images of nature comprise the blue sky, the contrasts of light and the dark, of heaven and earth, the motif of silence, and the bright-coloured characteristics of the natural world. Frequently depicted red and black colours are symbolic.

While creating artistic images, Bunin uses a few of stylistic techniques, such as: montage, descriptive phrasal names, folk sayings and dialogues.

The Bunin's text can be understood and explained through the reader's own life and aesthetic experience. Enhanced and active engagement of the reader is important for the writer.

In general, Ivan Bunin's miniatures provide an acute feel of artistic harmony; most of them are characterised by thorough and meticulous design of every single artistic detail and word, along with ultimate originality and tightness of the plot.

მინიატურის ჟანრული ნიშნები დამახასიათებელია ივანე ბუნინის ციკლისთვის „მოკლე მოთხრობები“, რომელიც მან შექმნა მე-20 საუკუნის 30-იანი წლების დასაწყისში, ამ ნაწარმოებებიდან ყველაზე დიდის მოცულობა სულ რამდენიმე გვერდია, ყველაზე პატარების - რამდენიმე ხაზი, მაგრამ ყველა მათგანში იგრძნობა მწერლის მაღალი ოსტატობა.

ივანე ბუნინის მიერ პარიზში დაწერილი მინიატურები რუსეთთან ათწლიანი განშორების შემდეგ იბეჭდებოდა ჟურნალებში სათაურებით: „შორეული“, „სიტყვები“, „ზმანებები“, „გარეთ“ (Вне) და ისინი შევიდნენ ნაკრებში „ღვთის ხე“ (Божье Древо) (ბუნინი, 1931).

უდავოა, რომ ივანე ბუნინი ხელმძღვანელობდა თანამედროვეობის მსგავსი შემოქმედებითი პრინციპებით. ისინი გამომდინარეობდნენ მუდმივი მისწრაფებიდან მოკლე ფორმისკენ: „მე თითქოს რაღაც დაავადება მჭირს - ყველაფერი მინდა შევკვავცო“ - ამბობდა ის.

„ის, რაც ბუნინის ნამუშევრებში კრიტიკოსებს მიაჩნდათ ტექსტის სიჭარბედ, უსარგებლო დეტალებად - ყველაზე მთავარი აღმოჩნდა. „დეტალი იქცა მოთხრობად, ხოლო თვითონ ტექსტი გაქრა, როგორც ზედმეტი რამ. მაგრამ ეს არ არის უბრალოდ სწრაფვა ლაკონიურობისაკენ თვით მისთვის, არამედ ბუნინის პროზის ძველი კონცეფციის შედეგია, რომელიც მან ახლა განსაკუთრებულად ნათლად გამოხატა ერთ-ერთ თვის მინიატურაში „წიგნი“ 1924 წელს: „რად გვინდა გმირები: რად გვინდა რომანი, მოთხრობა კვანძით ან კვანძის გახსნით? (ბუნინი, 1933:10).

მინიატურის ჟანრის ათვისების ინტერესი მწერალს გაუჩნდა 1900-1910 წლებში. ივანე ბუნინის 20-30 წლების მინიატურების ანალიზის საფუძველზე განვიხილოთ მათი იდეური და მხატვრული თავისებურებები.

ივანე ბუნინის მინიატურების მხატვრულ თავისებურებას არ მიუპყრია მისი შემოქმედების მკვლევრების სერიოზული ყურადღება. ივანე ბუნინის 20-30 წლების მინიატურებში „პოე-

ზია და პროზა ერწყმის ერთმანეთს გარკვეულ, სრულიად ახალ სინთეზურ ჟანრში“. ეს ნაწარმოებები თანამედროვეების მიერ შეფასდა, როგორც ფილოსოფიური, მეტაფიზიკური, ერთდროულად მოვლენის გარეგნული სახისა და მისი ანალიზის მატარებელი. ი. ბუნინის მინიატურებში გაგრძელება ჰპოვეს მწერლის მიერ უკვე ადრე გაჟღერებულმა თემებმა. მთავარი მათ შორის იყო „სიცოცხლისა და სიკვდილის საიდუმლოება“. ვ. ა. აფანასიევი გამოყოფს იმ მინიატურების ჯგუფს, რომლებიც ასახავენ 1917 წლის რევოლუციის წინა და დასაწყისში არსებულ სიტუაციას („წინაღდე“, „გამარჯვებამდე“, „წერილი“ და სხვები). ის მათ „თითქმის ყველაზე საინტერესოდ და მხატვრულად მიიჩნევს სოციალური თვალსაზრისით“.

ივანე ბუნინის პროზის მცირე ჟანრის ხასიათის შესახებ არსებული სხვადასხვა შეხედულება გვაძლევს მიზეზს ვივარაუდოთ მისი მინიატურების სხვადასხვა ტიპის არსებობა. მინიატურების ტიპოლოგიის შექმნის საფუძვლად ავიღოთ შემდეგი კატეგორიები: 1. მათი თემატიკის თავისებურება; 2. ავტორის უნიკალური პოზიციები; 3. მთავარი სახეებისა და მოტივების შემუშავება.

განვიხილოთ თემისა და მოტივის გაგება.

თემა - მხატვრული ასახვის ობიექტი, ის ცხოვრებისეული ხასიათები და სიტუაციები, რომლებიც არსებული რეალობიდან გადმოდინან მხატვრულ ნაწარმოებში და ქმნიან მისი შინაარსის ობიექტურ მხარეს.

მოტივი (ლიტერატურაში) მკვლევრების მიერ განიხილება, როგორც 1. სიუჟეტის მინიმალური თხრობითი ერთეული; 2. ტექსტის სემანტიკურად დაძაბული ადგილი, რომელიც ავლენს ავტორის კონცეფციის აზრობრივ სიღრმეებს. მოტივს აქვს ლექსიკური გამომხატველობა, განმეორებითობა და ვარირება ნაწარმოებში.

1913 წლის ინტერვიუში ი. ბუნინმა გამოთქვა შემდეგი მოსაზრება: „ცხოვრება ისეთი საინტერესოა, ადამიანი კი ცხოვრების მისეულ გაგებაში შეზღუდულია; მალე მას სიკვდილი

მოუწევს. მე თანახმა ვიქნებოდი, მეცოცხლა განუსაზღვრელად ბევრი წელი...” (ბუნინი, 1933:14). ეს წინადადებები ავლენს მწერლისათვის თითქმის ყველაზე მტანჯველ დაპირისპირებას: ერთი მხრივ, ადამიანური არსებობის ხანმოკლეობის აღიარებას, ხოლო, მეორე მხრივ, უმაღლესი ჭეშმარიტების წვდომის სურვილს, რომელიც განაცალკევებდა პიროვნებების არსებობას და შეავსებდა მას მაღალი აზრით. 20-30 წლების მინიატურებში ადამიანი და მისი ცხოვრება ბუნინის კალმით წარმოგვიდგებიან ერთიან კოსმოსისა და მარადისობის კონტექსტში. მაგალითად, მინიატურა „ჭიანჭველაში“ (ბუნინი, 1933:45) ივანე ბუნინის თვალთახედვის არეშია მთელი სამყარო. მუდმივი საიდუმლოების, გამოუთქმელობის, გაუმჭირვალე აზრობრივი სიღრმის შეგრძნება - აი ეს არის არსებითი ბირთვი მინიატურა „ჭიანჭველასი“ (ბუნინი, 1933:46).

მინიატურაში „ცა კედლის ზემოთ“ (ბუნინი, 1933:50) ურმიდან გადმოვარდნილი მოხუცი შიშით აღაპყრობს თვალებს და წამოიძახებს: „მადონა! მადონა!“, რაც გამოხატავს შიშს, ადამიანის სიცოცხლის სიმყიფით, გამჭირვალეობით გამოწვეულ გრძნობას მარადისობის წინაშე. ავტორი აღიარებს ბუნების ძალების სიდიადეს, რომელიც უსასრულოდ აღემატება ადამიანურ შესაძლებლობებს.

ყველაფერი არსებულის წარმავლობის გამძაფრებულ შეგრძნებას ივანე ბუნინი გამოხატავს მინიატურა „პინგვინებში“ (ბუნინი, 1933:60). სამყარო წარმოგვიდგება ქაოსის სახით: „ზემოთ, წვიმისგან დაბინდულ და ნელა მოძრავ სინათლეში, გაშმაგებული წივილით და კივილით ტრიალებენ და იბრძვიან სამგლოვიარო პინგვინები. ქვემოთ - სიბნელე, ფისი, ხრამი... ზევით კი პინგვინები. პინგვინები!“ ამ უცნაურ და ბნელ სივრცეში მთხრობელი თავისთვის ადგილს პოვებს მხოლოდ „დედამინის კიდებზე“ - საშინელ ფლატებზე, სადაც თავის შეკავება მხოლოდ მაღალ და მრგვალ კოშკთან მიკრულს თუ შეუძლია.

უკვე თავისი შემოქმედების ადრეულ ეტაპზე ივანე ბუნინი ინტერესდება სიცოცხლისა და სიკვდილის საიდუმლოებით,

უფრო სწორედ, ამ საიდუმლოებაში ჩანვდომის შეუძლებლობით. ნათელი შეგრძნება იმისა, რომ ყველაფერი ცხოვრებაში მიაქვს სიკვდილს, ვერ არიგებს მას სიკვდილთან, როგორც სულის სხვა ცხოვრებასთან.

ბუნინთან სიკვდილი ეს არის მოვლენა, რომელსაც ადგილი აქვს ყოფიერების წიაღში, მასზე სიტყვებში ისმის იდუმალება და მისტიკურობა, მინიატურა „ლანდოს“ პირველი ფრაზა ამას ადასტურებს: „სიკვდილს ყველაფერი თავისი აქვს, განსაკუთრებული“ (ბუნინი, 1933:64). ლანდოს, ცხენების, და თვით მეეტლის წვერის სასაფლაო შავი ფერი იძლევა „ყოველ საათობრივ „სიკვიდილის შეგრძნების“ განცდას.

მინიატურაში „ხბოს თავუკა“ (ბუნინი, 1933:70) აღწერილია სულ ახლახან მოკლული ხბოს სხეული: „ის შუბლიანია, დიდი, უკან მომზირალი შუშისმაგვარი თვალებით... მაგრამ მთელი მისი სხეული უკვე ქვასავით მყარი და ცივია...“ - მთხრობელი აღიქვამს მას „გაოცებით და აღტაცებით“. ცხოველის აღწერაში სიკვდილის, შიშის, საშინელების არავითარი აურა არ არსებობს; პირიქით, სიკვდილი სიცოცხლის სტიმულს წარმოადგენს. იმ დეტალების მეშვეობით, რომლებიც აღწერენ ხბოს, როგორც ცოცხალს, ივანე ბუნინი ხაზს უსვამს სიცოცხლის გაძლიერებულ გრძნობას და მთელ სამყაროს. ავტორი ავლენს სიცოცხლისა და სიკვიდილის ხილვას: სიკვდილი სიცოცხლესთან განუყრელია და სიცოცხლესთან თანაბარუფლებიანი: სიკვდილის გარეშე, ისევე როგორც სიცოცხლის გარეშე, არ არსებობს ყოფიერების სისრულის შეგრძნება. სიცოცხლისა და სიკვდილის თემა, ადამიანისა და დროის თემა ასევე გაჟღერებულია მინიატურა „ხოჭოში“ (სკარაბეი) (ბუნინი, 1933:80). „მუზეუმში არსებობს ის, რაც შემორჩა ეგვიპტის ისტორიიდან - ხოჭოები - სკარაბეები, რომლებსაც სამეფო მუმეებს მკერდზე აწყობდნენ, როგორც მუდმივი სიცოცხლის სიმბოლოებს“. გმირი-მთხრობელი ფიქრობს იმაზე, რომ ადამიანის გულს ხუთი ათასი წლის წინ გაციებულ გულთან აკავშირებს სიცოცხლის რწმენა და არა რწმენა სიკვდილისა. მინიატურაში ჩანს დროის ფილოსოფიური გაგება.

ივანე ბუნინის მინიატურებში „წერილი“ და „მედა“ (ბუნინი, 1933:85) გმირების დამოკიდებულება სიკვდილთან უფრო პირქუში და განწირულია. ჯარისკაცის წერილი გაჟღენთილია სევდით და უიმედობით; მას უკვე აღარ სჯერა, რომ ნახავს თავის ახლობლებს, მაგრამ სულ ბოლოში, ჰყვება რა, როგორ მოკლეს მისი თანასოფელი, ის მოულოდნელად ამატებს: „ის მოკვდა რუსული იარაღის სადიდებლად“ და ეს სიტყვები ნაწარმოების ფინალს პირქუშ, უიმედო ირონიას მატებს.

მინიატურა „მედაში“ მოწყალების დის მიერ დასმულ კითხვაზე დაჭრილი მოწინებით წამოიწვეს ყავარჯნების საყრდენებზე, წონასწორობას იჭერს ფეხის კულტით და ურცხვად ცრუობს დაშაქრული ხმით:

„რას იზამ დაიკო, უნდა გავუძლოთ... ყველამ თავისი უნდა გაილოს... მადლობას მოგახსენებთ...“ (ბუნინი, 1933:85).

სიცოცხლისა და სიკვდილის თემა, მკვლევლობისა და სიკვდილის თემა ივანე ბუნინის 20-30 წლების მინიატურებში ემორჩილება ყოფიერების ფილოსოფიურ გააზრებას. მათში ჟღერს მუდმივი გადაუჭრელი კითხვები ადამიანის არსებობის საიდუმლოებაზე, ადამიანის სულის მიუწვდომლობაზე. ბუნინის 20-30 წლების მინიატურებში გარკვეულ როლს ასრულებს მახსოვრობის/ხსოვნის კატეგორია, რომელიც საშუალებას იძლევა წარმოვიდგინოთ წარსულისა და მომავლის სამყარო, როგორც ერთიანი მთელი, დროის გარეშე. მინიატურა „დღეობაში“ (ბუნინი, 1933:90) მთხრობელი იგონებს სასიხარულო დაბადების დღეს ბავშვობიდან, მაგრამ მას უყურებს სევდით: „მე ვგრძნობ საშინელ სიძველეს, ყველაფერი იმის სიძველეს, რასაც ვხედავ, რაშიც ვმონანილეობ იმ საბედისწერო, არაფრის მსგავს დაბადების დღეს, იმ აგრერიგად მშობლიურ და, იმავდროულად, ასე შორეულ და ზღაპრულ ქვეყანაში...“ მაგალითად, მინიატურა „წიგნში“ (ბუნინი, 1933:10) ერთიანდება ორი სიუჟეტური ხაზი: ერთი მხრივ, მოცემულია დროის ფილოსოფიური წვდომა, ხოლო, მეორე მხრივ, დროის სახე უკავშირდება კულტურას. ივანე ბუნინის 20-30 წლების მინიატურებში ცხოვრებას აგრძელებს

თემა, მწერალი ამტკიცებს, რომ ადამიანის სიცოცხლისა და ბუნების კავშირი მუდმივია. ივანე ბუნინი გვიხატავს ბუნებას, როგორც უნივერსალურ საწყისს. მისი სამყაროს მეშვეობით ის ქმნის სიცოცხლის ნაკადის შეგრძნებას, რომელშიც ადამიანი ბუნების ნაწილია. მინიატურა „შუადღეში“, ადამიანისა და ბუნების სახეები ჰარმონიულ გადაძახილში არიან, ისინი ერთმანეთს ავსებენ. მინიატურაში „პირველი სიყვარული“ ივანე ბუნინი, ლაკონიზმის მიუხედავად, გადმოსცემს დროისა და ბუნების მოუხელთებელ მოძრაობას, ჰარმონიას, რომელიც მასშია: „ზაფხული... მთელი დღის განმავლობაში უწყვეტი წვიმა... მორჩილად იხრებიან სველი ხეები... ოთხი საათისათვის წვიმა უფრო ნათდება, უფრო გაიშვიათებულია... მზის ჩასვლისათვის სრულიად სუფთაა, სიჩუმე... საღამო უკვე ღურჯ ფერს იღებს...“ (ბუნინი, 1933:30). ი. ბუნინის ზოგი მინიატურა ბიბლიურ თემებს უკავშირდება.

„რელიგიურ თემებზე ბუნინის მინიატურები ნაკლებ წარმატებულია იდეური და მხატვრული თვალსაზრისით“. ჩვენი აზრით, ივანე ბუნინისთვის ყოფიერების რელიგიური გაგება ემთხვევა რუსული ეროვნული/ნაციონალური ხასიათის ღრმა ფილოსოფიურ გააზრებას, ამიტომ რელიგიურ თემაზე დაწერილ მინიატურებს არ შეუძლიათ, არ გამოიწვიონ ინტერესი იდეური თვალსაზრისით, მათი აზრი დამალულია ყოველი მხატვრული დეტალის უკან იმის მიხედვით, თუ ტექსტის ელემენტები მკითხველის აღქმაში რა აზრობრივ რიგში მოხვდება.

მინიატურა „რუსეთში“ (ბუნინი, 1933:102) მწერალი გამოხატავს აზრებს მართლმადიდებლობაზე რუსულ ეროვნულ ხასიათში.

სიუჟეტის საფუძველშია მათხოვარი, რომელიც მთვრალი დადის სოფლად, თხოულობს მონყალებას და თავს ღმერთის მოციქულად ასალებს. თავის სიტყვაში ის უწინასწარმეტყველებს ჯოჯოხეთს იმათ, ვინც არ ეხმარება სხვას. ეს ცოდვიანი ქცევა ასახავს რუსი ადამიანის ხასიათის მკვეთრად წინააღმდეგობრივ თვისებებს. ავტორი უფიქრდება ადამიანის სულში ღმერთის არსებობის საკითხს. ერთი მხრივ, პერსონაჟმა იცის

საკრალური წყაროების შესახებ, მეორე მხრივ კი, მისი ქმედება ამას უარყოფს. ივანე ბუნინი აკნინებს ადამიანის სახეს, მიუთითებს რა მისი ბუნების ცოდვიანობაზე.

ივანე ბუნინი ცალკე ჯგუფად გამოყოფს მინიატურებს, რომლებიც ერთიანდება სოციალური თემატიკით: ეს არის მინიატურების ჯგუფი თითქმის ყველაზე საინტერესო მხატვრული და სოციალური მიმართებით. ივანე ბუნინის მიერ შემოთავაზებული სოციალური თემატიკა ქმნის მაკროისტორიულ ფონს, სადაც ჩამოყალიბდა ისტორიის და ადამიანის ისტორიის გაერთიანებული თვისებები. გავაანალიზოთ ეს მინიატურა: აი პატარა, მხოლოდ ნახევარგვერდიანი, მინიატურა „წინადღე“ (ბუნინი, 1933:77) ავტორი-მთხრობელი სადგურისაკენ მიმავალ გზაზე გაივლის რა ეტლით ხიდზე, ხედავს, რომ ხიდის ქვეშ, ნაპირის მეჩერზე, დგას მანანწალა, რომელიც აჩქარებული ჭამს ქუჩყიანი ნაჭრიდან რალაცას, შიგთავსის მსგავსს. ამის შემდეგ მეორე კლასის კუპეში მთხრობელი აკვირდება თავის მგზავრს ვაგონის მიხედვით - ეს არის თავის თავში დარწმუნებული ბატონი, თავის კეთილდღეობაზე მშვიდად მყოფი.

ნაუცბათევად უპირისპირებს რა ერთმანეთს მის მიერ დანახულ განსხვავებული წრის ორ ადამიანს, ივანე ბუნინი თავს იკავებს რაიმე დასკვნის გამოტანისგან, და მხოლოდ სულ ბოლოში მოკლედ ამატებს: „იყო შემოდგომა, თექვსმეტი წლისა...“ (ბუნინი, 1933:78) ძალზე მნიშვნელოვან ფინალურ აკორდს წარმოადგენს: ავტორი გადადის თავის შეხედულებაზე. თუმცა სოციალური პრობლემები გადააქვს განზოგადებულ პლანში.

მინიატურა „გამარჯვებამდე“ (ბუნინი, 1933:15) წარმოადგენს გლეხის მონათხრობს იმის შესახებ, რომ სოფლის მღვდელმა უგულისყუროდ, როგორღაც დაასაფლავა მისი ქალიშვილი და გლეხი შეჰპირდა მას, რომ უჩივლებდა. ყველაზე არსებითი აქ დასკვნით წინადადებებშია. მღვდლის სიტყვებზე: „არ გაბედო ჩემთან ასე თავისუფლად ლაპარაკი“ - გლეხი პასუხობს: „არა, მამაო, უფრო ჩუმი! ის დრო წავიდა! ღმერთმა ქნას და თავი გავართვათ ომს, ჩვენ თქვენ „გაზეთს-კოპეიკას“ გაგახსენებთ!

მაშინ გაიგებთ „გამარჯვებამდე!“ ბუნინი, 1933:16). გლესს უკვე აღარ სჯერა სახელმწიფო მოწოდებების და მზად არის თავისებურად გაუსწორდეს იმათ, ვინც მათი მეშვეობით ატყუებს და თრგუნავს ხალხს.

ბუნინის გარკვეულს მინიატურებს აერთიანებს სოციალურ-ზნეობრივი თემატიკა.

მინიატურა „ახალგაზრდობა“ (ბუნინი, 1933:20) - სტუდენტი, რომელიც მაღალი წრის ცხოვრების წესს მისდევს და საზოგადოებაში მხიარულია, ღარიბი აღმოჩნდება; მისი მხიარულება მხოლოდ ნიღაბია.

მინიატურა „შეხვედრაში“ (ბუნინი, 1933:25) ერთმანეთს ხვდებიან ოდესღაც შეყვარებული ახალგაზრდები, რომლებიც სხვადასხვა სოციალურ წრეს მიეკუთვნებიან. შეხვდნენ, უხარი-ათ, სალაპარაკო კი არაფერი აქვთ. ი. ბუნინი მსუბუქი იუმორით გვიჩვენებს აბსოლუტურად უცხო არსებების შემთხვევით შეხვედრას.

მინიატურებში, რომლებშიც სოციალური კომპონენტი არსებობს, ივანე ბუნინი გვიხატავს სცენებს იმ ადამიანების ცხოვრებიდან, რომლებიც რუსული ხასიათის სხვადასხვა მხარეს წარმოადგენს, მაგალითად, მინიატურა „კაპიტალი“: მასში გლესი ბურახის გამყიდველს ევაჭრება ფასზე, მაგრამ ვერ ბედავს ყიდვას, რადგან ერთ გროშად გამყიდველი კვასს არ ასხამს, ხოლო „სემიტკა“ (ორი გროში), ძალზე დიდი თანხაა. „არა, ორ გროშს ვერ მივცემ, კაპიტალი არ მაძლევს ამის საშუალებას!“ - ასკვნის მყიდველი (ბუნინი, 1933:50).

მწერლის უნიკალურ მიგნებას მცირე ფორმის ნაწარმოებების ჩარჩოში წარმოადგენს პერსონაჟების ხასიათების კვლევა ტექსტის ჟანრობრივი თავისებურებების გათვალისწინებით დამუშავებული პორტრეტის, საგნობრივი სამყაროსა და პეიზაჟური სახეების მეშვეობით. ასე მაგალითად, პერსონაჟების პორტრეტები წარმოიშვება ეგზოტიკური დეტალების, კონტრასტის საფუძველზე. გამოყენებული ხერხების მინიმუმამდე შემცირებით ავტორი ქმნის თავისი გმირების გარეგნული და

შინაგანი სახის ერთიანობას, წარმოაჩენს ეროვნულ თვითმყოფადობას, მათ ბუნებას.

საგნობრივი სამყაროს სახე მწერლის მინიატურებში მრავალნახნაგოვანია და გადმოსცემს ყოფითი ფონის რეალობას და წარმოადგენს მის სიმბოლურ განზოგადობას.

ივანე ბუნინის მინიატურებში განსაკუთრებული ადგილი უკავია ბუნების თემას, რომელშიც იგრძნობა ბუნებისა და ადამიანის უწყვეტი კავშირი. ბუნების სრულყოფილი სურათების დასახატად მწერალი იყენებს სხვადასხვა პეიზაჟურ შტრიხს: ხმის, ფერის, შეხებითს და ყნოსვითს.

ივანე ბუნინის მინიატურებში, დროის ხასიათის მიხედვით, ზამთრისა და ზაფხულის პეიზაჟები წარმოადგენს მშობლიური ბუნების განზოგადოებულ სახეს. ბუნების გარდამავალი მდგომარეობები (გაზაფხული, ზაფხული), პრაქტიკულად, მათში არ არის, პეიზაჟი დაკავშირებულია მარადიულობის სახესთან, საგნობრივი სამყარო ერწყმის ადამიანისა და ბუნების სამყაროს.

ბუნების დომინანტურ სახეებად გვევლინება ლურჯი ცა, სინათლისა და წყვდიადის კონტრასტი, ცისა და მიწის კონტრასტი, სიჩუმის მოტივი, ბუნების სამყაროს ნათელი მახასიათებლები. სიმბოლურებია წითელი და შავი ფერები.

მხატვრული სახის შექმნისას ბუნინი იყენებს სტილისტურ ხერხებს: მონტაჟის ხერხს, აღწერილობითი ფრაზული სახელეების, ხალხური გამოთქმების და დიალოგების შემოტანას.

ივანე ბუნინის მინიატურების ტექსტი შეიძლება გავიგოთ და ავხსნათ მკითხველის ცხოვრებისეული და ესთეტიკური გამოცდილების მიხედვით. მწერლისთვის მნიშვნელოვანია მკითხველის კითხვადობის გაძლიერებული აქტივობა.

მთლიანად, ივანე ბუნინის მინიატურები იძლევა მხატვრული ჰარმონიის მწვავე შეგრძნებას, მათ უმეტესობას ახასიათებს თითოეული მხატვრული დეტალის, თითოეული სიტყვის ღრმა და საგულდაგულო მოფიქრება, ორიგინალურობა და სიუჟეტის შეკუმშულობა.

ლიტერატურა

ივანე ბუნინი 2018, მცირე მოთხრობები.

ივანე ბუნინი 1922-1935, მოთხრობების კრებული II ტომი.

Бунин И. А. 1921-1952, Собрание сочинений в пяти томах. Том четвертый.
Повести и рассказы.

Бунин И. А. 1986, Стихотворения.

Литературное наследство 1972, Том 84 в двух книгах. Иван Бунин. Книга первая.

Афанасьев В. А. 1966, Бунин И.А. Очерк творчества.

Есин А.Б. 2002, Литературоведение. Культурология

Карпов И. П. 2003, Проза Ивана Бунина.

Хализев В.Е. 2000, Теория литературы.

Максимова Е. 1997, N1 О миниатюрах И. Бунина.